

Sarah Kaneová

4.48 PSYCHÓZA

pøelo □ ila Jitka Sloupová

© Sarah Kane, 2000
Translation © Jitka Sloupová, 2002
© Divadelní ústav, 2002

Publikovaná hra podléhá autorskoprávní ochraně.
V pøípadě zájmu o divadelní provozování v ÈR se obraťte na agenturu Aura-Pont,
Radlická 99, 150 00 Praha 5, tel. 25155 3992, e-mail: aura-pont@aura-pont.cz
ISBN 80-7008-130-9

Osoby:

Tøi postavy*)

*) Poznámka pøekladatelky: Ani jediné místo v textu neodkazuje ke gramatickému rodu spoluhràèù hlavní postavy. V premiérové inscenaci hry v londýnském Royal Court Theatre byla hra obsazena dvíma □ enami a jedním mužem. Jelikož èeština takovou možnost „utajení“ rodu postav nedisponuje, zvolila jsem pro klíèovou postavu hrdinèina lékaøe rod mužský. Je to však jen jedna ze dvou možností.

(Velice dlouhé ticho.)

Vy pøece pøátele máte.

(Dlouhé ticho.)

Máte spoustu pøátel.

Co svým pøátelùm nabízíte, □ e vám jsou takovou oporou?

(Dlouhé ticho.)

Co svým pøátelùm nabízíte, □ e vám jsou takovou oporou?

(Dlouhé ticho.)

Co nabízíte?

(Ticho.)

sjednocené vidomí sídlí ve ztemnilém hodovním sále blízko stropu rozumu jehož podlaha se posouvá jako deset tisíc švábů když dovnitř vnikne sloup svítla a vtom se všechny myšlenky spojí v okamžiku souzvuku těla a tělo už neodmítají jelikož švábi obsáhnou pravdu co nikdo nikdy neøekne

Mám za sebou noc, která mi všechno zjevila.

Jak můžu znovu promluvit?

zlomený hermafrodit co všel jen své hermafroditě nachází místo v hemžící se realitě a prosí aby se nikdy nevbudil z té
noční můry

a všichni tam byli
všichni do jednoho
a všichni znali mé jméno
když jsem se jako brouček kradla za opíradly jejich židlí

Pamatuj si to svitlo a všo tomu svitlu

Okamžiku jasu před všou nocí

nenech mě zapomenout

Jsem smutná
Cítím, že budoucnost je beznadějná a nic se nemůže zlepšit

Nudím se a s ničím nejsem spokojená

Jako člověk jsem naprosto selhala

Jsem vinna, jsem trestána

Chtěla bych se zabít

Umila jsem plakat, ale teď už nemám slzy

Ztratila jsem zájem o ostatní lidi

Nedokážu se rozhodovat

Nedokážu jíst

Nedokážu spát

Nedokážu myslet

Nedokážu překonat svou osamílost, svůj strach, své znechucení

Jsem tlustá

Nedokážu psát

Nedokážu milovat

Můj bratr umírá, můj milenec umírá, zabíjím je oba

Øítím se ke své smrti

Léky mě dšší

Nedokážu se milovat

Nedokážu souložit

Nedokážu být sama

Nedokážu být s jinými

Moje stehna jsou moc silná

Nesnáším svá rodidla

Ve 4.48

a půjde zoufalství

obisím se

za zvuků dechu svého milence

Nechci umřít

Vědomí mé smrtelnosti mi sklátilo tak, že jsem se rozhodla spáchat sebevraždu

Nechci žít

žádám na svého spícího milence a prahnu po jeho umile navozeném bezvědomí

Až se probudí, bude mi závidět myšlenky mé probdělé noci a ošle nespoutanou léky

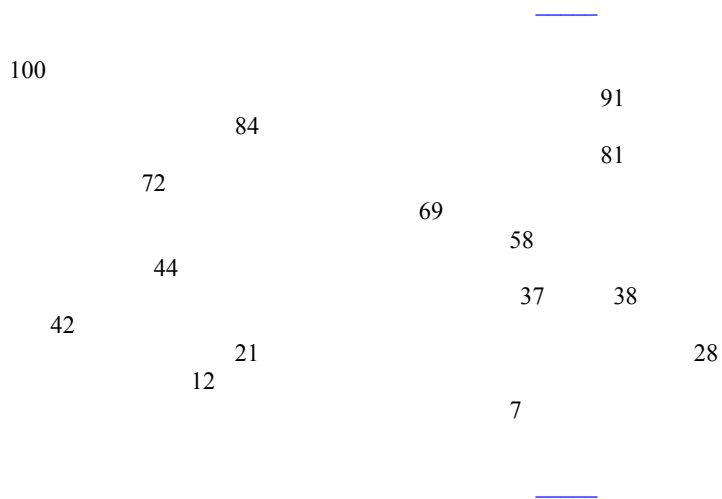
Letos jsem se odevzdala smrti

Nikteží tomu budou říkat neukázninost

(mají štěstí, že nechápou, v čem mají pravdu)

Nikteží pochopí prostý fakt bolesti

U mě už je to skoro normální stav

Netrvalo to dlouho, nebyla jsem tam dlouho. Ale když piju hořkou černou kávu, zachytím v mráčku starého tabáku ten nemocniční pach a nic se mi v tom ještě vzlykajícím místě dotkne a rána stará dva roky se otevře jako pitvaná mrtvola a dlouho pohřbívaná hanba vyovává svůj hnilobou páchnoucí žal.

Pokoj plný bezvýrazných tváří sleduje prázdňím pohledem moji bolest, tak zbavenou smyslu, že v tom musí být zlý záměr.

Dr. Ten a Dr. Onen a Dr. Copakje, který jde jen tak kolem a přitom ho napadlo, že zaskočí a taky si užije srandy. Hořím v rozpáleném tunelu hrůzy a mé ponížení je úplné, když se bezdůvodně začnu tázat a klopýtat o slova a když nemám, co bych řekla ke své „chorobě“, která stejně spočívá jen v tom, že vím, že nic nemá smysl, protože já umřu. Uvázla jsem v mrtvém bodě, drží mě tam ten úlisný psychiatrický hlas rozumu, který mi říká, že existuje

nijaká objektivní realita, v níž mé tělo i duše jedno jsou. Ale já tu nejsem a nikdy jsem nebyla. Dr. Ten si to poznamenává a Dr. Onen se pokouší o soucitné mumláni. Sledují mě, posuzují mě, vdechují to mrzačící selhání, jež vzlíná mou kůží, mé zoufalství mě rozdírá a zaplavuje mě všepohlcující panika, a já před světem hrůzou otevírám ústa a ptám se, proč se všichni usmívají a dívají se na mě, jako by vidili o mé bolestné hanbě.

Hanba hanba hanba.

Utop se v tý své zasraný hanbě.

Nevyzpytatelní doktoři, citliví doktoři, super doktoři, doktoři, o kterých si budete myslet, že šukají pacientky, ledaže by prokázali opak, mi kladou tytéž otázky, vkládají mi slova do úst, nabízejí chemoterapii na vrozenou úzkost a jeden druhému kryjí záda, ať se mi chce křičet touhou po tobě, jedinému doktorovi, který se mi schválně dotkl, podíval se mi do očí, smál se mému šibeničnímu humoru podávanému hlasem z čerstvě vykopaného hrobu, který se tak bavil, když jsem si oholila hlavu, a lhal, když mi říkal, že je fajn, že mě vidí. Který lhal. Že je to fajn, že mě vidí. Viděla jsem tě, milovala tě, a mě nebolí to, že jsem tě ztratila, ale ta tvoje zasraná nepokrytá faleš, co se přestrojuje za doktorský tón.

Tvoje pravda, tvoje lži, ne moje.

A zatímco já uviděla, že jsi jiný a žeš možná dokonce cítil tu úzkost, která ti nikdy přebíhla po tváři a hrozila, že vybuchne, ty sis ty záda kryl taky. Jako každá jiná smrtelná píeň.

Pro moji duši to znamená zradu. A moje duše je předmětem tichhle zmatených útržků.

Nic už neudusí můj hněv.

A nic nedokáže vzkřísit moji víru.

V tomhle světě si nepřejí žít.

-
- Diláte si nějaké plány?
 - Předávkovat se, podězet si žíly a pak se obisit.
 - To všechno najednou?
 - To lze asi těžko mylně interpretovat jako volání o pomoc.

(Ticho.)

- To nebude fungovat.
- Jistě bude.
- To nebude fungovat. Z předávkování budete ospalá a nebudete mít sílu podězet si žíly.

(Ticho.)

- Budu stát na židli se smyčkou kolem krku.

(Ticho.)

- Kdybyste zůstala o samotě, myslíte, že byste si ublížila?
- Mám strach, že ano.
- Ten strach vám v tom brání?

- Ano. Jenom strach mi brání skočit pod vlak. Doufám jen v Boha, ☐e smrt je ten zavržený konec. Cítím se na osmdesát. Jsem unavená ☐ívotem a moje duše chce umřít.
- To je metafora, ne skutečnost.
- To je podobenství.
- To není skutečnost.
- Není to metafora, je to podobenství, a i kdyby byla, určujícím rysem metafory je, ☐e je skutečná.

(Dlouhé ticho.)

- Vám není osmdesát.

(Ticho.)

Nebo je?

(Ticho.)

Nebo je?

(Ticho.)

Nebo snad je?

(Dlouhé ticho.)

- Pohrdáte všema lidma, co jsou neš☐astní, nebo jenom mnou speciální?
- Já vámi nepohrdám. Není to vaše vina. Jste nemocná.
- Já myslím, ☐e ne.
- Ne?
- Ne. Mám depresi. Deprese je hněv. Nad tím, co jste udílal, kdo tam byl a ěí je to vina.
- A ěí je to vina?
- Moje.

Tilo a duše se nikdy nespojí

Potřebuju se stát tím, kým u☐ jsem, a budu do smrti nadávat na tenhle paradox, co mi odsoudil do pekel

Nevysvitlitelné doufání mě nedoká☐e povzbudit

Utopím se ve své dysforii
v studené ěerné těni svého já
jámi své nehmotné duše

Jak se mám vrátit do formy
kdy☐ mě mé formální myšlení opustilo?

Není ☐ívota, který bych schvalovala.

Budou mi milovat za to, co mi ničí
meč v mých snech
prach mých myšlenek
nevolnost, která se množí v záhybech mé duše

Každá poklona mi bere kus duše

Nijaký expresionistický rejpal
Uvzlý mezi dvěma blázný
Nic nevidí –
 já v dycky kráèela volní
Poslední v dlouhé řadě literárních kleptomanů
 (u nijakou dobu ceníná tradice)

Krádež je svatý èin
Na kòivolaké cestì k výrazu

Nadbytek vykoèeníků znamená hrozící nervové zhroucení
Jen slovo na stránce a je tu drama

Píšu pro mrtvé
nenarozené

A bude 4.48, u nikdy nepromluví

Dospila jsem na konec tohoto chmurného a rozporného pøíbihu o rozumu uvizniném v cizí mrtvole a otupilém
zlovolností ducha morální vltšiny

U dlouho jsem mrtvá

Zpátky ke svým koèenùm

 Zpívám bez nadje na pomezí èáøe

Répondéz s'il vous plaEt as soon as possible.

Nikdy se otoèím a zachytím tvou vůni a nemùu dál nemùu sakra dál, ani bych vyjádøila tu strašnou tak pøišerní
fyzicky bolestnou zasranou touhu po tobì. A nemùu uvìøit, èe já jí k tobì cítím a ty necítíš nic. Ty nic necítíš?

(Ticho.)

Ty nic necítíš?

(Ticho.)

A v šest ráno vyráím ven a zaènu ti hledat. Kdy mi sen dá zprávu o ulici nebo hospodì nebo nádraí, jdu tam. A
èekám na tebe.

(Ticho.)

Víš, opravdu se cítím, jako bych byla manipulovaná.

(Ticho.)

V životě mi nedělalo problémy dát nikomu jinému to, co chtěl. Nikdo ale nedokázal udílat totéž pro mě. Nikdo se mi nedotkne, nikdo se ke mně nepřiblíží. Ale teď ses mi dotkla nikde tak ztraceně hluboko, že nedokážu uvěřit, že já tím pro tebe být nemůžu. Protože tě nemůžu najít.

(Ticho.)

Jak vypadá?

A jak ji poznám, ať ji uvidím?

Umě, ona umě, do prdele ona umě.

(Ticho.)

Myslíš, že je možné, aby se ělovik narodil do nesprávného těla?

(Ticho.)

Myslíš, že je možné, aby se ělovik narodil do nesprávné doby?

(Ticho.)

Jdi do prdele. Jdi do prdele. Jdi do prdele, za to žeš mi odmítl tím, žeš tam nikdy nebyl, jdi do prdele za to, že jsem se kvůli tobě cítila posraná, jdi do prdele za to, že ze mě vykrvácěla láska i život, ať jde do prdele táta, za to že mi zkurvil život nadosmrť, a ať jde do prdele máma, za to že ho neopustila, a nejvíc ze všeho jdi do prdele ty, Bože, žeš mi nechal milovat ělovika, který neexistuje.

JDI DO PRDELE JDI DO PRDELE JDI DO PRDELE.

-
- Panebože, co to máte s rukou?
 - Požezala jsem si ji.
 - To je ale velice nezralé jednání, pokus vyvolat pozornost. Přineslo vám to úlevu?
 - Ne.
 - Neuvolnilo to napětí?
 - Ne.
 - Přineslo vám to úlevu?

(Ticho.)

Přineslo vám to úlevu?

- Ne.
- Nechápu, proč jste to udělala?
- Tak se zeptejte.
- Uvolnilo to napětí?

(Dlouhé ticho.)

Můžu se podívat?

- Ne.

– Rád bych se podíval, chci vidit, jestli to není infikované.

– Ne.

(Ticho.)

– Myslel jsem, že byste to mohla udílat. Dost lidí to dílá. Uvolňuje to napítí.

– Vy jste to nikdy udílal?

– ...

– Ne. Na to jste zasraní moc pošetnej a rozumnej. Nevím, kde jste to čet, ale napítí to neuvolňuje.

(Ticho.)

Proč se mi nezeptáte *proč*?
Proč jsem si poezala ruku?

– Chtěla byste mi to říct?

– Ano.

– Tak mi to řekněte.

– ZEPTEJTE SE.

MĚ.

PROČ.

(Dlouhé ticho.)

– Proč jste si poezala ruku?

– Protože je to tak zasraní skvilý. Protože je to zasraní úžasný.

– Můžete se podívat?

– Můžete se podívat. Ale nesahejte na to.

– (*Dívá se.*) A vy si nemyslíte, že jste nemocná?

– Ne.

– Já ano. Není to vaše vina. Ale musíte převzít odpovědnost za vlastní jednání. Prosim, už to nedělejte.

Hrozím se ztráty té, jíž jsem se nikdy nedotkla
láska mi jako otroka drží v kleci slzí
koušu se do jazyka, kterým jsem na ni nikdy nepromluvila
postrádám ženu, která se nikdy nenarodila
líbám ženu přes všechny roky, které nám oškají, že se nikdy nesejdeme

Všechno pomíjí
Všechno zaniká
Všechno omrzí

má myšlenka odchází s úsmivem, který zabíjí
opouští pronikavou úzkost
jež koičí v mé duši

Bez nadije Bez nadije Bez nadije Bez nadije Bez nadije Bez nadije

Piseò pro mou milovanou, dotek její nepøítomnosti
prùtok jejím srdcem, dèšì jejího smíchu

Za deset let bude ješti poøád mrtvá. Zatímco s tím budu ÷ít, budu se tím zabývat, zatímco pøejde pár dní, kdy na to ani nepomyslím, ješti poøád bude mrtvá. A ÷ budu stará paní, co ÷ije na ulici, zapomíná své jméno, ješti poøád bude mrtvá, ješti poøád bude mrtvá, a je to
do prdele
pryè

a já musím být sama

Lásko má, lásko má, proè jsi mì opustila?

Ona je místo k ulehnutí, kam nikdy neulehnu
a ve svìtle mé ztráty nemá ÷ivot ÷ádný význam

Stvoøena k osamilsti
k lásce k nepøítomné
Najdi mì
Osvoboì mì
od téhle

s÷íravé pochybnosti
marného zoufalství

hrùzy ze spoèinutí

Mohu vyplnit svùj prostor
vyplnit svùj èas
nic ale nezaplñí tu velkou prázdnotu v mém srdci

÷ivotní dùle÷itou potøebu, pro kterou bych umøela

Zhroucení

- ÷ádné kdyby nebo ale.
- Neøekla jsem ani kdyby ani ale, øekla jsem ne.
- Nemù÷u musím nikdy jsem nucená v÷dycky nebudu mila bych nehodlám.
Kategorická tvrzení.
Dnes ne.

(Ticho.)

- Prosím vás. Nevypínejte mi duši tím, ÷e se mì budete sna÷it srovnat. Poslouchejte a sna÷te se chápat, a kdy÷ pocítíte pohrdání, nevyjadøujte ho, aspoò ne slovy, aspoò ne pøede mnou.

(Ticho.)

- Já necítím pohrdání.

- Ne?
- Ne. Vy za to nemù□ete.
- Vy za to nemù□ete, to jediné poøád slyším, vy za to nemù□ete, je to nemoc, vy za to nemù□ete. Øíkáte mi to tak èasto, □e si zaèínám myslet, □e za to mù□u.
- Nemù□ete za to.
- JÁ VÍM.
- Ale vy se tomu podvolujete.

(Ticho.)

Nebo snad ne?

- Na svítí neexistuje lék, který by dal □ivotu smysl.
- Vy se tomuhle stavu zoufalé absurdity podvolujete.

(Ticho.)

Podvolujete se mu.

(Ticho.)

- Nebudu schopná myslet. Nebudu schopná pracovat.
- Nic tak nenaruší vaši práci jako sebevra□da.

(Ticho.)

- Zdálo se mi, □e jsem byla u doktorky, a ona mi dala osm minut □ivota. Sedila jsem v tý zasraný èekárnì pùl hodiny.

(Dlouhé ticho.)

Oukej, jdem do toho, dáme si ty drogy, dáme si tu chemickou lobotomii, odøízneme vyšší funkce mého mozku a mo□ná pak budu o trochu víc schopná □ivota, do prdele.

Jdeme do toho.

abstrakce a□ k

nepøíjemnému
nepøijatelnému
neinspirujícímu
bezvýhodnému

bezvýznamnému
bezectnému
bezbo□nému
nelítostnému

vykázat
vykloubit
vyèlenit
rozebrat

Nedokáži si
(prosti) představit
že by vůbec nikdo
mohl
mil
smil
nebo chtít

a jestli přece
nemyslím si
(prosti)
že by nikdo jiný
nikdo jako já
mohl
mil
smil
nebo chtít

bezohlední

Vím co dělám
a moc dobře

žádná rodilá mluvčí

nesmyslná
nezmenšitelná
nenapravitelná
bezobsažná

zmatená
zkažená
znetvořená
beztvará

nezřetelná a k

Ano Dobře Správně
Kdokoli a ledaskdo
Každý každá všichni

topím se v mojí logiky
v tomhle obličném stavu ochromení

stále nemocná

Příznaky: Nejdí, nespí, nemluví, bez puzení k sexu, zoufalá, chce zemřít

Diagnóza: Chorobný zármutek.

Sertralin, 50 mg. Nespavost zhoršená, zvýšená úzkostnost, anorexie (ztráta hmotnosti 17 kg), zvýšený výskyt sebevražedných myšlenek, plánů a úmyslů. Po hospitalizaci vysazen.

Zopiclon, 7,5 mg. Spánek. Vysazen po alergické reakci. Pacientka se pokusila opustit nemocnici navzdory varování lékařů. Zadržena těmi ošetřovateli dvojnásobné hmotnosti. Pacientka vyhrožuje a nespolupracuje. Paranoidní představy – myslí si, že se jí nemocniční personál snaží otrávit.

Melleril, 50 mg. Spolupracuje.

Lofepramin, 70 mg, zvýšen na 140 mg, posléze na 210 mg. Váhový přírůstek 12 kg. Ztráta krátkodobé paměti. Žádná jiná reakce.

Hádka s asistentem, kterého obvinila ze zrady, poté si vyholila hlavu a počežala ruce šiletkou.

Pacientka propuštěna do ambulantní péče po přijetí akutnějšího případu psychotického pacienta z důvodu nedostatku volných lůžek.

Citalopram, 20 mg. Ranní úžas. Žádná jiná reakce.

Lofepramin a citalopram vysazen poté, co pacientku naprdly vedlejší účinky a absence zřetelného zlepšení. Abstinenci příznaky: závrať a zmatenost. Pacientka neustále padá, omdlévá a motá se před auty. Bludné představy – myslí si, že konziliář je antikrist.

Fluoxetin hydrochlorid, obchodní název Prozac, 20 mg, zvýšen na 40 mg. Nespavost, nepravidelný příjem potravy (ztráta hmotnosti 14 kg), zvýšená úzkostnost, neschopná dosáhnout orgasmu, vražedné úmysly vůči několika lékařům a výrobcům léků. Vysazen.

Nálada: Ztracení nasraná.

Afekt: Velký hniv.

Thorazin, 100 mg. Spí. Zklidniná.

Venlafaxin, 75 mg, zvýšen na 150 mg, pak 225 mg. Závrať, nízký tlak, bolesti hlavy. Žádná jiná reakce. Vysazen.

Pacientka odmítla seroxat. Hypochondrie – uvádí záchvaty mrkání a tíhou ztrátu paměti jako příznak zvolna se rozvíjející dyskinézy a demence.

Odmítla jakékoli další léčení.

100 aspirinů a jedna láhev bulharského cabernetu sauvignon, ročník 1986. Pacientka se probudila v lůžku zvratkou a oekla: „Ulehni se psem a vstaneš samá blecha.“ Silné žaludeční bolesti. Žádná jiná reakce.

Poklop se otevírá

Ostré světlo

televize mluví
plná očí
přeludy příznaků

a já se teď bojím

vidím víc
slyším víc
nevím, kdo jsem

jazyk venku
myšlenka uvízla

postupné borcení mého rozumu

Kde začínám?
Kde přestávám?

Jak začínám?
(A já miním pokračovat)

Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?
Jak přestávám?

Dráp bolesti
Bodá do mých plic
Dráp smrti
Svírá mé srdce

Umou
ještě ne
ale je to tady

Prosím...
Peníze...
Křena...
Každý èin je symbol
jeho váha mi drtí

Teèkovaná èára na krku
ZDE ODSŤOIHŇITE

NEDOPUSŤTE, ABY MÌ TO ZABILO
TOHLE MÌ ZABIJE A ROZDRTÌ A POŠLE DO PEKLA

Prosím vás, zachraòte mì pøed tímhle šílenstvím, co mi sčírá
pøed podvidomì zámírnou smrtí

Myslela jsem, že uè nikdy nepromluví,
ale teè vím, že je nico èernijšího nežli touha

možná mì to zachrání
možná mì to zabije

bezútišné hvízdnutí, ten výkøik srdce lámaného kolem pekelného kotle u stropu mé duše

pøikrývka ze švábù

zastavte tu válku

Mé nohy jsou prázdné
Není co øíct
A tohle je rytmus šílenství

– Já zplynovala èidy, já zabila Kurdy, já bombardovala Araby, já šoustala diti, i když prosily o slitování, moje jsou vraèedná pole, všichni odešli z veèírku kvůli mnì, vysaju ti oèi a pošlu je tvý mámi v krabièce a aè umou, pøevtlím se v tvoje diti, jen padesátkrát horší a parádnì šílený, udlám ti ze èivota dokonalý peklo ODMÌTÁM ODMÌTÁM ODMÌTÁM NEDÌVEJTE SE NA MÌ

– To je v poøádku.

– NEDÌVEJTE SE NA MÌ

- To je v pořádku. Jsem tady.
- Nedívejte se na mni

Jsme prokletí
pápiové rozumu

Proè jsem ta stižená?
Mila jsem boží vidiní

pøijde to a zase odejde

Obròte se
protože vás to rozseká na kousky
pøijde to a zase odejde

Uzøete svìtlo zoufalství
tu záøi úzkosti
a budete strženi v temnotu

Jestliže nastane troubení
(a troubení nastane)
ze støech budou vyvolána jména hošíšníkù

Bojte se Boha
a jeho strašného shromáždiní

vyrážíka na mé kùži, var v mém srdci
pøikrývka ze švábù, na které tanèíme
tenhle pekelný stav obležení

To všechno pøijde a zase odejde
všechna slova mého páchnoucího dechu

Pamatuj si to svìtlo a vìø tomu svìtlu
Kristus je mrtvý
a mniši jsou v extázi

My jsme ti bidní
co svrhávají své vůdce
a zapalují kadidlo Baalovi

Pojíte, budeme spolu pøemítat
Pøíèetnost se nachází na pahorku v domi Páni, na horizontu duše, který se vìni vzdaluje
Hlava je nemocná, plodová blána srdce roztržená
Vstup na půdu, po níž kráèí moudrost
Pøijmi krásné li –
chronickou nepøíèetnost pøíèetných

odtržení začíná

- Ve 4.48,
když pøichází pøíèetnost,
na hodinu a dvanáct minut jsem pøi svém pravém vidomí.
Až odejde, zmizím i já,
rozpadlá loutka, groteskní blázen.

Tei jsem tady a mùu se vidit,
kdy jsem ale okouzlená tím odporným pøeludem štistí,
hnusnou magií tohoto kouzelnického stroje,
nemohu se dotknout podstaty svého já.

Proè mi viíš tehdy a ne tei?

Pamatuj si to svitlo a viø tomu svitlu.
Na niøem jiném nezáleí.
Pøestaø soudit podle zdání a uèi si správný úsudek.

- To je v poøádku. Bude ti líp.
- Tvá nedùvira nic neléèí.

Nedívejte se na mì.

Poklop se otevírá
Ostré svitlo

Stul dvi idle a ádná okna

Tady jsem já
A tady mé tilo

tanèící na skle

V náhodném èase, kde není náhod

Nemáš volby
volba pøichází potom

Vyøiznìte mi jazyk
vytrhejte mi vlasy
odseknìte mi ruce a nohy
nechte mi ale mou lásku
Radši bych pøišla o nohy
dala si vytrhat zuby
vydloubnout oèi
ne abych pøišla o svou lásku
vzplaø blikej škrábej hoø maèkej tlaè klovej škrábej vzplaø blikej píchej hoø pluj blikej klovej blikej píchej blikej vzplaø
hoø klovej tlaè maèkej tlaè píchej blikej pluj hoø vzplaø blikej hoø

nikdy to nepøejde

klovej blikej píchej škrábej maèkej škrábej píchej škrábej pluj blikej vzplaø píchej maèkej tlaè vzplaø tlaè klovej blikej
maèkej hoø blikej klovej vzplaø klovej pluj hoø tlaè hoø blikej hoø vzplaø

Nic netrvá vièni

(kromì toho Nic)

škrábej maèkej píchej hoø blikej klovej pluj klovej blikej hoø píchej hoø vzplaø klovej tlaè klovej maèkej blikej pluj
škrábej hoø škrábej píchej škrábej tlaè škrábej pluj škrábej blikej hoø klovej

Obi. Pachatel. Kolemjdoucí.

píchej hoø pluj blikej vzplaò blikej hoø škrábej maèkej tlaè klovej škrábej vzplaò blikej klovej blikej píchej vzplaò hoø klovej tlaè blikej maèkej tlaè píchej vzplaò blikej hoø blikej vzplaò

ráno pøináší porádku

maèkej škrábej píchej škrábej pluj blikej vzplaò píchej maèkej klovej blikej píchej škrábej tlaè vzplaò tlaè klovej blikej maèkej hoø blikej klovej vzplaò klovej pluj hoø tlaè hoø vzplaò blikej škrábej

krásnou bolest,
co øiká, ÷e existuju

blikej píchej škrábej klovej maèkej tlaè hoø škrábej tlaè škrábej píchej blikej vzplaò tlaè hoø škrábej klovej blikej pluj vzplaò blikej klovej tlaè hoø vzplaò tlaè škrábej píchej vzplaò blikej hoø

a pøíèetnější ÷ivot zítra

100
93
86
79
72
65
58
51
44
37
30
23
16
9
2

Pøíèetnost se nachází uprostøed køeèí, tam, kde je šílenství spalováno rozpolcenou duší.

Znám se.

Vidím se.

Mùj ÷ivot je chycený v síti rozumu
spøedené jedním doktorem k množení pøíèetných.

Ve 4.48

budu spát.

Pøišla jsem k tobì v naději, ÷e mì vyléèíš.

Jsi mùj lékaø, mùj spasitel, mùj všemohoucí soudce, mùj knìz, mùj bůh, chirurg mé duše.

A já jsem nový stoupenec tvé víry v pøíèetnost.

dosáhnout cílù a naplnit ambice

překonání překáží a dostat se na vyšší úroveň

zvýšit sebehodnocení úspěšným uplatněním talentu

překonání námitky

ovládat a ovlivňovat druhé

bránit se

bránit svůj psychologický prostor
potvrdit své ego

získat pozornost

být vidina a slyšena

vzrušovat, ohromovat, fascinovat, šokovat, upoutávat, obveselovat, bavit nebo svádět druhé

nepoužít si společenská omezení

odolávat tlakům a zábránám

být nezávislá a jednat v souladu se svými touhami

odmítnout konvence

vyhýbat se bolesti

vyhýbat se zahanbení

smazat minulá ponížení tím, že začne znovu

udržovat si sebeúctu

potlačovat strach

překonávat slabost

náležet

být přijímána

sblížit se a radostně se navzájem podporovat

hovět přátelsky, vyprávět historky, sdílet se s pocity, nápady, tajemstvími

komunikovat, konverzovat

smát se a dílat vtipy

získat náklonnost vytoženého Druhého

přimknout se k Druhému a být k němu loajální

oddávat se smyslovým zážitkům s pozitivně nabitým Druhým

napájet, posilovat, chránit, povzbuzovat, utišovat, podporovat, opečovávat a léčit
nechat se napájet, posilovat, chránit, povzbuzovat, utišovat, podporovat, opečovávat a léčit

vytváøet oboustrannì poíjemný a trvalý vztah spolupráce s Druhým jako sobì rovným

získat odpuštíní

být milována

být svobodná

– Vidil jste ze mì to nejhøší.

– Ano.

– Nic o vás nevím.

– Ne.

– Ale líbíte se mi.

(Ticho.)

– Jste moje poslední nadìje.

(Dlouhé ticho.)

– Vy nepotøebujete pøítele, vy potøebujete doktora.

(Dlouhé ticho.)

– Strašni se mýlíte.

(Velice dlouhé ticho.)

– Vy ale pøece pøátele máte.

(Dlouhé ticho.)

Máte spoustu pøátel.

Co svým pøátelùm nabízíte, e vám jsou takovou oporou?

(Dlouhé ticho.)

Co nabízíte svým pøátelùm, e vám jsou takovou oporou?

(Dlouhé ticho.)

Co nabízíte?

(Ticho.)

Vztah mezi námi je profesionální. Myslím, e spolu máme dobrý vztah. Ale je profesionální.

(Ticho.)

Já vaši bolest cítím, ale váš ivot do svých rukou vzít nemùu.

(Ticho.)

Budete v pořádku. Jste silná. Víím, že budete dobrá, protože vás mám rád a člověk nemůže mít rád nikoho, kdo nemá rád sám sebe. Bojím se o lidi, které nemám rád, protože ti se nenávidí tak, že ani nechtějí, aby je mil rád nikdo jiný. Ale vás mám rád. Budete mi chybit. A víím, že budete v pořádku.

(Ticho.)

Většina mých pacientů mi chce zabít. Když odsud večer vypadnu, potřebuju domů ke své dívce a odpovídat. Potřebuju ke svým přátelům a odpovídat. Potřebuju, aby moji přátelé stáli při mně.

(Ticho.)

Kurva, já tuhle práci nesnáším a potřebuju, aby moji přátelé byli pošetný.

(Ticho.)

Promiňte.

- Za to já nemůžu.
- Promiňte, to byla chyba.
- Za to já nemůžu.
- Ne. Za to vy nemůžete. Omlouvám se

(Ticho.)

Snažil jsem se vysvětlit –

- Já víím. Zlobím se, protože to chápu, ne proto, že bych to nechápala.

Vykrmená

Vyztučená

Vyšoupanutá

mé tělo selhává

mé tělo se trhá

už se nenatáhnu

za ten bod, kam jsem se už natáhla

vždycky ti ze mě zbude kousek

protože jsi vzal můj život do svých rukou

do těch brutálních rukou

to mě dobije

myslela jsem, že bylo ticho

dokud ticho nenastalo

jak jsi tuhle bolest vyvolal?

Nikdy jsem nechápala

co že to nemám cítit

jako ptáka, jenž plachtil dmoucím se nebem

rozpořtil mou duši blesk

když prchala před hromem, který šel za ním

Poklop se otevírá
Ostré světlo
a Nic
Nic
vidíte Nic

Co jsem to zaž?

dítí negace

z jedné mužirny do druhé
ubohá série nikdy neprominutých omylů
při každém kroku jsem upadla

Zoufalství mi přene k sebevraždě
Úzkost, na kterou doktoři nemůžou najít lék
Které se ani nenamáhají porozumět
Doufám, že nikdy neporozumíte
Protože vás mám ráda

Mám vás ráda
Mám vás ráda

tichá černá voda
hluboká jako věčnost
chladná jako nebe
tichá jako moje srdce, když odešel tvůj hlas
budu v pekle mrznout
ovšemže ti miluju
zachránils mi život

kéž bys to neudilal
kéž bys to byl neudilal
kdybys mi byl radši nechal tak

černobílý film z ano nebo ne ano nebo ne ano nebo ne ano nebo ne ano nebo ne ano nebo ne

Vždycky jsem ti milovala
i když jsem ti nenáviděla

Co jsem to zaž
docela jako táta

ach ne ach ne ach ne

Poklop se otevírá
Ostré světlo

nastává protržení

Už nevím, kam se mám dívat

Unavilo mi hledat v davu
Telepatii
a naději

Pozorovat hvězdy
předpovídat minulost
a mihnout světu stěbnatým zatměním

jediné, co trvá, je destrukce
všichni časem zmizíme
přes snahu zanechat stopu trvalejší než jsme sami
Ještě nikdy jsem se nezabila, takže precedens nehledejte
Co bylo předtím, byl jenom začátek

cyklický strach
tohle není Misić, je to Země
Rotace

Panebože, panebože, co budu dílat?

Všechno, co znám
je sněh
a černé zoufalství

Není kam odbočit
bezvýsledná morální koeť
jediná alternativa k vraždě

Prosím nechte mě do mě, abyste zjistili, jak jsem uměla
Já vám oeknu, jak jsem uměla

Sto lofepraminů, čtyřicet pět zopiclonů, pětadvacet temazepamů a dvacet mellerilů

Všechno, co jsem měla

Spolykala

Podězala se

Obisila

Hotovo

vizte Eunucha
s vykastrovaným myšlením

lebka
prázdná

zadržení
vytržení
protržení
duše

sólová symfonie

ve 4.48
šestná hodina – happy hour
kdy přichází jasno
teplá tma
která mi vysaje oči

neznám hříchů

tohle je nemoc z touhy po velikosti

z té životní důležité potřeby, pro kterou bych uměla

být milována

Umírám pro toho, komu je to jedno

Umírám pro toho, kdo neví

jsi moje zkáza

Mluvte

Mluvte

Mluvte

desetimetrový kruh porádek
nedívejte se na mě

Mé poslední stanoviště

Nikdo nemluví

Potvrďte mě

Dosvědčte mě

Dívejte se na mě

Milujte mě

mé poslední podrobení
má poslední porádka

panenka pořád tancuje
panenka ne a ne se zastavit

myslím, že na mě myslíte
tak jak bych chtěla, abyste na mě mysleli

poslední tečka
konec vity

teď se starej o svou matku
starej se o svou matku
Padá černý sníh

Ve smrti mě objímáš

nikdy volná

Netoužím po smrti

žádný sebevrah po ní netoužil

dívejte se jak mizím
dívejte se na mì

jak mizím

dívejte se na mì

dívejte se na mì

dívejte se

Je to mé já, s kterým jsem se nikdy nesetkala a jeho tvář je poilepená na spodní stranì mojí duše.

prosím roztáhnite oponu

Sarah Kaneová

3. 2. 1971 v Essexu - 20. 2. 1999

Nejznámější představitelka tzv. coolness dramatiky vystudovala divadelní vidu a dramatickou tvorbu na univerzitách v Bristolu a Birminghamu. Její první celovečerní hra *Blasted / Seřehnutí* (v českých pramenech překládaná také jako *Vybombardováno èi Zasařeno*), uvedená v proslulém Royal Court Theatre v lednu roku 1995, de facto odstartovala novou vlnu britské dramatiky 90. let.

Kaneová působila rovněž jako režisérka (*Büchnerův Vojcek* na scénì londýnského Gate Theatre v roce 1997), scénáristka (*Skin / Kůže* - desetiminutový televizní film z r. 1997) a uznávaná lektorka dramatické tvorby. Po celou dobu své tvůrčí dráhy zápasila s duševní chorobou. Život ukončila sebevraždou, když krátce předtím svůj stav popsala ve své poslední hře *4.48 Psychosis / 4.48 psychóza*.

Dramatické dílo:

1991 - 1993 *Sick* (Nemocný /prvotina/ - 3 monology, jejichž části byly později zařelené do her *Crave* a *4.48 Psychosis*)

1995 *Blasted* (Seřehnutí)

1996 *Phaedra's Love* (Faidøina láska)

1997 *Cleansed* (Oěištinì)

1998 *Crave* (Touha)

1998 *4.48 Psychosis* (4.48 psychóza)

Sarah Kaneová
4.48 psychóza

Edice Současná hra. Redaktorka edice Kamila Patková.

Z anglického originálu *4.48 Psychosis*, který vydalo nakladatelství
Methuen Publishing Limited, Londýn, v roce 2000, přeložila Jitka Sloupová.

Obálka a grafická úprava Egon Tobáš.

Vydal Divadelní ústav v Praze, Celetná 17, jako svou 489. publikaci.

1. vydání.

Náklad 300 výtisků.

Doporučená cena 70 Kč, pro předplatitele 60 Kč.

Sazba Studio Hamlet, Praha.

Tisk tiskárna TOBOLA, Praha.